

GAST AAN HET WOORD 12 - CARRY COPPÉE: ST. PANCRAS OLD CHURCH & CHURCHYARD

Drs. Carry Coppée (1946) had Engelse en Amerikaanse taal en letterkunde gestudeerd en was 30 jaar actief als docent.

Ze was altijd al geïnteresseerd geweest in grafmonumenten. Nadat ze gestopt was als docent Engels kon ze zich daar helemaal op gaan richten. Er verschenen een aantal publicaties van haar hand (zie onder).

Carry overleed op 30 augustus 2014

Achter het nieuwe St Pancrasstation in Londen, waar de internationale treinen sinds november aankomen, ligt op vijf minuten lopen St. Pancras Old Church. Het is een plek in volledig contrast met de 'glitz & glamour' van het nieuwe station en zal bij slechts weinig reizigers bekend zijn. Het kerkje stamt oorspronkelijk uit de twaalfde eeuw of zelfs al eerder, maar werd grotendeels in de negentiende eeuw verbouwd. Op het sfeervolle kerkhof bevinden zich een aantal interessante graven. Aan Pancras Road valt het hoger gelegen kerkhof met zijn oude bomen en prachtige smeedijzeren hek meteen op. Wat ook opvalt zijn de grote aantallen grijze eekhoorns die nu bijna heel Groot-Brittannië veroverd hebben ten koste van de inheemse rode eekhoorn. Linksaf lopend het hek door en zien we een grote Victoriaanse suikertaart. Dichterbij gekomen blijkt het een gedenkteken uit 1879 te zijn, opgericht door mevrouw Burdett-Coutts. Een 'memorial' in het kwadraat want het herdenkt de mensen wier graf verdwenen is door de komst van het eerste St. Pancrasstation in 1860. Even verderop staat de zogenaamde Hardy-boom, een es, waar honderden met de boom vergroeide grafstenen omheen staan. Toen voor de spoorweg een gedeelte van de graven geruimd moest worden kreeg Thomas Hardy de opdracht daar de supervisie over te voeren. De latere schrijver werkte op een architectenbureau en heeft toen al een kunstwerk, al is het een ander dan zijn romans, tot stand gebracht.

Het kerkhof werd al in 1854 gesloten voor nieuwe graven. De meeste grafstenen en tombes zijn uit de achttiende en de eerste helft van de negentiende eeuw. Bij de aanleg van het nieuwe station in 2002 en 2003 zijn weer graven geruimd, ditmaal begeleid door archeologen, wat Hardy deugd gedaan zou hebben gezien zijn interesse in het verleden. Ook nu zijn oude grafstenen rond een jong boompje gezet, zodat we over honderd jaar er weer een kunstwerk bij hebben.

Al lopend over het kerkhof kwam ik drie mensen tegen: een zeer oude dame in een rolstoel geheel in dekens ingepakt met haar – waarschijnlijk – twee zoons gezeten op een bank. De heren waren luidkeels aan het voorlezen. 'Dickens?' – want zo klonk het, vroeg ik. Het bleek 'The Diary of a Nobody' te zijn, van George en Weedon Grossmith, ook een negentiende eeuwse boek, fraai in stijl met de omgeving. Deze plek bleek wel een associatie met Dickens te hebben, in 'A Tale of Two Cities' voert hij hier een grafrover op en 's avonds in het donker zou diens aanwezigheid nu nog niet onwaarschijnlijk voorkomen. Ach, waar leest men in Nederland zijn oude moeder voor op het kerkhof?

Een eindje verderop staat het mausoleum voor Sir John Soane (1753-1837), een architect die woonde aan Lincoln's Inn Fields. Zijn huis is nu een museum propvol - 'no room to swing a cat' - rariteiten en antiquiteiten, echt en namaak, inclusief een Egyptische sarcofaag. Het mausoleum ontwierp Soane in 1816 voor zijn vrouw, maar hij is daar later zelf ook begraven. Samen met het monument voor Marx op Highgate Cemetery zijn dit de enige twee 'Grade I listed' grafmonumenten in Londen. Sir Giles Gilbert Scott liet zich door Soane's mausoleum inspireren voor zijn ontwerp van de beroemde Britse rode telefooncel. Toevallig is Scott ook de architect van het oude St. Pancrasstation dat nu gerestaureerd opgenomen is in het nieuwe.

Ergens op het kerkhof ligt de Engelse Bach, Johann Christian (+ 1782) begraven, men weet alleen niet meer waar. En een connectie van een andere muzikale orde vormen The Beatles die zich hier hebben laten fotograferen voor hun 'White Album' en 'Hey Jude'.

*St. Pancras Old Churchyard: Hardy's Tree
(aquarel Carry Coppée)*

memorial Burdett-Coutts

Hardy's Tree

hek St. Pancras Old Church

mausoleum Soane

IN MEMORIAM CARRY COPPÉE (04.09.1946 - 30.08.2014)

ingang uitgang

Op 30 augustus 2014 overleed Carry Coppée aan kanker. Veel te jong. Dat ze ook funerair geïnteresseerd was bleek uit haar deelname aan onze funeraire reis in 2003 naar Noord-Frankrijk en Parijs, waar wij haar als een prettige en geïnteresseerde vrouw ervaren hebben. Daarna hebben we zo nu en dan contact gehouden, via de e-mail. Dat ze zich ontpopte tot een funerair kunsthistorica verraste ons. Vol trots stuurde zij ons het tijdschrift met haar eerste gepubliceerde artikel, dat getuigde van een diepgaande kennis van grafkunst in kerken. Ze was altijd al geïnteresseerd geweest in grafmonumenten. Nadat ze gestopt was als docent Engels kon ze zich daar helemaal op gaan richten. Ze was ook een begaafd aquarellist, zoals blijkt uit de hier gepubliceerde aquarellen. Een aantal malen kwam ze met opmerkingen of aanvullingen bij artikelen op onze website, waaruit ook haar interesse, opmerkzaamheid en kennis van kunst en (funeraire) cultuur bleek. Als 'gast aan het woord' schreef zij bovenstaand verhaal. *Voor ons voelt het nog niet als een tijd geleden dat mam is overleden*, schreef haar dochter. Zo voelt het ook niet en ze blijft voortbestaan, zowel in de herinnering als in haar artikelen. Carry schreef over grote en grootse grafmonumenten, wij kunnen voor haar slechts dit kleine (tekst)monumentje oprichten.

Jeannette en Rindert

Wells trap

Artikelen van Carry Coppée:

1. Jan Mast, een Utrechtse beeldhouwer van grafmonumenten in de achttiende eeuw.
in: Bulletin KNOB 2006 No. 5. pp.172-192.
2. Het grafmonument voor Evert van Heeckeren en Maria Torck in de Sint Walburgiskerk te Zutphen.
in: Zutphen: tijdschrift voor de historie van Zutphen en omgeving: 26 (2007) nr. 4 pp.87-94.
3. "Schreiende kindertjes en uitgebluschte toortsen", achttiende-eeuwse grafmonumenten in Gelderse kerken.
in: Venster, kwartaalblad van de Stichting Oude Gelderse Kerken: jaargang 6, 2008. pp. 10-14.
4. Het grafmonument voor Hendrick Thibaut, Isabella Porrenaer en Jacoba Thibaut in Aagtekerke.
in: Zeeland; vol. 19 (2010), afl. 4 pp. 123-130
5. Het grafmonument voor Sicco van Goslinga te Dongjum.
in: Alde Fryske Tsjerken no. 5 2011, pp. 25-28
6. St. Pancras Old Church & Churchyard.

op: <http://www.atelier-terreearde.nl/gasten12/211-gast12> , rubriek Gast aan het woord 12, 2008